

Lerums
kommun

Hulans förskolor

Verksamhetsidé och ställningstagande
runt vårt uppdrag

Juni 2025

Innehåll:

1. Värdegrund och uppdrag
2. Vision och ledord
3. Strategier och verktyg för att nå målen
4. Vår tolkning av grundläggande begrepp
5. Agenda 2030 och en hållbar framtid
6. Basmiljöer och miljösäkring

1. Värdegrund och uppdrag

Vi vill att alla våra förskolor ska vara **demokratiska och välkomnande** mötesplatser för lärande och utveckling för alla barn, pedagoger och vårdnadshavare. För oss innebär en **demokratisk mötesplats** att vi här får ta del av meningsfulla sammanhang där vi känner och upplever engagemang, lust samt vilja att aktivt delta och ta ansvar. En plats där vi tillsammans skapar förståelse för varför vi är här, hur vi kan lära och utvecklas tillsammans samt att vi alla är olika och unika men lika viktiga och betydelsefulla.

Vi vill se det som en plats där vi är i tillblivelse med varandra därav vår vision; **Vi är och lär tillsammans**. För att uppfylla detta ser vi **välkommandet** som ett förhållningssätt som innebär att vi är öppna, nyfikna och inbjudande till alla vi möter i vår utbildning. Vi vill att alla ska känna att vi är här tillsammans, att vi alla behövs och att alla ska ha möjlighet att bli den bästa versionen av sig själva.

Tillsammans, delaktighet och inflytande är nyckelord för oss. Tillsammans utifrån barnens erfarenheter, behov och intressen arbetar vi för att skapa de förutsättningar vi behöver för att upptäcka, utforska och utmana oss vidare kring det vi är nyfikna på och funderar över. Med ett öppet förhållningssätt där barnens delaktighet och inflytande är i fokus undersöker vi, barn och vuxna, tillsammans intressanta aspekter av vår omvärld. Allt med ett tydligt syfte som tar utgångspunkt i våra styrdokument. Här utgår vi från barns erfarenheter, behov och intressen för att skapa en meningsfullhet i det vi gör.

Vi tror på **det kompetenta barnet** vilket innebär att vi ser att barn har en vilja och lust att lära samt en förmåga att tänka, reflektera och kommunicera. Vi ser barn som upptäcker och utforskar sin omvärld enskilt och tillsammans, med stöd av medforskande vuxna och barn. Barn kan och vill om de får möjligheter, förutsättningar och stöttning.

Vi ser vårdnadshavarnas delaktighet i utbildningen som viktig och det blir då väsentligt att vi arbetar för att bemöta dem professionellt och för att skapa en tillitsfull relation. Ett gott samarbete mellan hem och förskola, där bådas viktiga roll och betydelse i barnets liv lyfts fram, främjar barnens utveckling och lärande samt bygger resiliens.

Vår syn på **kunskap** är att vi lär i meningsfulla sammanhang där vi får möjlighet att skapa förståelse för något som utgår från våra erfarenheter och intressen. Kunskap uppstår i kommunikation och reflektion människor emellan och med saker och ting i olika sammanhang. Vi lär genom upplevelser, nyfikenhet, förundran och fantasi samt i mötet med mina egna och andras tankar. Genom att få uppleva, försöka, bli utmanad, stöttad och bekräftad skapar vi möjligheter att utveckla en stark självkänsla och ett gott

självförtroende, vilket är viktiga egenskaper för att kunna utveckla en positiv lärandeidentitet. Detta är grunden till att bygga en resiliens, att få en tilltro till sin egen förmåga och en känsla av att mina tankar är viktiga. När vi enskilt och tillsammans med andra får använda våra förmågor samt bearbeta våra upplevelser i samspel, lek och fantasi skapar vi erfarenheter att bygga vidare på och ta med oss genom hela livet.

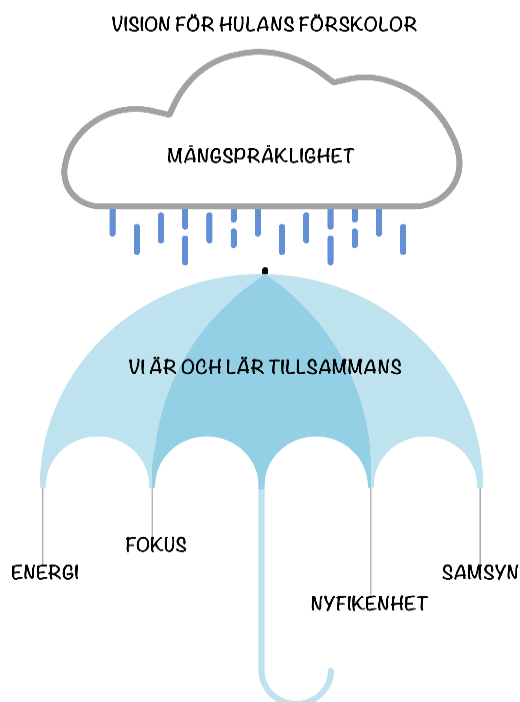
Vi använder vår mångspråkighet för att med alla våra språk kommunicera med varandra och då skapa en värld som vi förstår den. Vi ser inte en lärandeprocess som linjär utan lärande pågår hela tiden och kan ta oanade och oväntade vägar.

För att möta de kompetenta barnen behövs **aktivt nyfikna, och medagerande pedagoger** som fångar upp barnens tankar och intressen och med dem som utgångspunkt arbetar med att fördjupa samt utmana dem vidare i deras utvidgade lärande. För att få möjligheter att genomföra detta på bästa sätt behöver vi en medveten och väl genomarbetad organisation och struktur för undervisning under hela dagen, detta kallar vi **hjälpstrukturer**. Genom att arbeta utifrån våra hjälpstrukturer kan vi dela upp barnen i **mindre grupper** under största delen av dagen vilket skapar möjlighet att fånga upp allt de vill berätta för oss. Och allt vi vill berätta för dem. I de mindre grupperna kan vi synliggöra och sätta oss in i varandras olika perspektiv. Vi får här även möjlighet att tillsammans prova våra nyfikenhetsfrågor, samarbeta samt träna problemlösning.

Ytterst ser vi att en viktig del i vårt uppdrag är att vara med och utveckla barns förmågor att bli reflekterande individer som kan möta, ta ställning och ansvar för omvärlden. Vi vill ge alla barn en **likvärdig möjlighet** oavsett vilka förutsättningar vi har. Vi behöver hela tiden medvetet titta på och reflektera kring hur vi gör våra lärmiljöer tillgängliga för alla; pedagogiskt, socialt och fysiskt.

Vi ser vår undervisning som det verktyg vi använder för att uppnå alla delar av vårt uppdrag. Vi reflekterar konstant tillsammans runt hur vi kan skapa undervisningssituationer som är baserade på såväl fakta, känslor och värden. Hur får vi innehållet i vår undervisning att på ett lustfyllt och meningsfullt sätt skapa möjligheter till ett lärande som blir bestående?

2. Vision och ledord

Vår vision bygger på det vi tar upp i våra tankar runt hur vi ser på vår värdegrund och vårt uppdrag. Vi gör detta tillsammans och vi gör det här och nu. Då skapar vi de bästa förutsättningarna för ett bestående lärande för framtiden.

Våra ledord är en grund för hur vi ska lyckas i vårt uppdrag:

Energi

- Vad lägger vi vår energi på?
- Vad är vårt uppdrag?
- Vad kan vi påverka?
- Hur kan vi arbeta med att lägga energi på “rätt” saker?

Fokus

- Energi på rätt saker
- Fokus på uppdraget
- Medagerande pedagoger
- Hjälpsstrukturer
- Vara här och nu, våga stanna upp

Nyfikenhet

- Projekterande arbetsätt
- Lyssnandets pedagogik
- Stanna upp och hålla i och hålla ut
- Öppna upp för att tänka nya tankar, tillsammans
- Utvecklande och utforskande frågor

Samsyn

- Gemensam vision och mål
- Gemensam verksamhetsidé och ställningstagande
- Människosyn
- Kunskapssyn
- Förhållningssätt
- Tillsammans

1. Strategier och verktyg för att nå målen

Vår grundläggande strategi är att öka barns delaktighet och inflytande genom:

Pedagogisk dokumentation

Ett av våra viktigaste verktyg är pedagogisk dokumentation där observation, dokumentation, reflektion och analys ingår. Vi ser pedagogisk dokumentation som ett demokratiprojekt som utgår från barns rätt till delaktighet och inflytande. Det är ett sätt att fånga upp barns tankar, nyfikenhetsfrågor och strategier för att lära sig nya saker, som sedan ligger sedan till grund för hur vi utformar vår utbildning och undervisning. Vi använder dokumentationen för samtal och gemensamt lärande där vi i möten runt det vi har upplevt lär och utvecklas. Genom pedagogisk dokumentation försöker vi tydligt visa vilken kompetens gruppen men också varje enskilt barn har och skapar enskilt och tillsammans.

För att följa de processer som pågår i våra förskolor arbetar vi för att ha levande processväggar där vår pedagogiska dokumentation blir synlig. Vi vill genom våra processväggar att det blir tydligt för alla som kommer in hos oss vad det är vi håller på att utforska och förstå ihop med våra barn. Dokumentationen ger också familjerna möjlighet att få bli delaktiga i det egna barnets lärande, att reflektera och tänka över vad deras barn gör och lär tillsammans med andra.

Utvecklade och tillgängliga lärmiljöer inne och utomhus

Vi vill att våra lärmiljöer ska vara inbjudande och erbjuda platser för möten utifrån just den aktuella barngruppens intressen, behov och förståelse. Vi har valt att organisera oss i åldersnära grupper där vi kan utmana barnen med material anpassat efter ålder, vilket stärker deras delaktighet. Vi vill att våra lärmiljöer ska underlätta både det enskilda samt det gemensamma lärandet. Vi vill att de ska ge barnen möjligheter att undersöka, experimentera, utveckla lek och fantasi och det sociala samspelet.

Vi vill att våra lärmiljöer ska spegla de pågående projekten och ser att det ska finnas en blandning av okodat material i kombination med konkret material i form av djur, figurer etc. Vi ser gärna ett utbrett användande av återvinningsmaterial och material från naturen. Detta blir då också ett led i vårt arbete att ha omsorg runt vår gemensamma miljö och i att värna om en hållbar framtid.

När vi tänker runt våra lärmiljöer har vi med oss tre dimensioner:

- Pedagogisk miljö
- Social miljö
- Fysisk miljö

Mångspråklighet

Vi ser mångspråklighet som olika sätt att kommunicera på.

Meningsskapande sker genom olika uttrycksformer, både verbala och icke verbala, och vi utvecklar olika sorters kunskaper beroende på om vi exempelvis får rita, skriva, dramatisera, leka, konstruera eller berätta. När barnet får lära sig använda olika verktyg, både konkreta och abstrakta, ges det möjlighet att erövra olika förmågor att kommunicera med omvärlden. Genom att använda både vårt konstnärliga seende och konstnärliga uttryck ges vi möjlighet att utveckla en förståelse både för oss själva och andra i vår omvärld. Det hjälper oss att sätta oss in i olika perspektiv vilket gör att vi aktivt kan vara med och påverka vår omvärld och bidra till förändring. Detta bygger resiliens.

2. Vår tolkning av grundläggande begrepp

De begrepp vi har valt ut här är de som vi tänker är viktiga för just oss, barn och vuxna, på Hulans förskolor. Runt de här begreppen vill vi skapa en samsyn hos alla som vistas i vår utbildning. Detta gör vi genom mötesplatser och kollegialt lärande där vi tillsammans hittar en gemensam förståelse.

Människosyn

Vi ser att artikel nr två i barnkonventionen ska efterlevas. Alla barn (människor) är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras. Människosyn i förskolans utbildning handlar om hur vi ser på barnet som individ. Vi utgår från en humanistisk människosyn där varje barn ses som unikt, kompetent, nyfiskt och med rätt till delaktighet och inflytande. Barnet betraktas inte som en passiv mottagare, utan som en aktiv medskapare av sin egen kunskap och utveckling. Detta synsätt styr förhållningssättet hos pedagoger och präglar förskolans värdegrund, enligt läroplanen (Lpfö 18).

Demokrati/likvärdighet

Demokratiarbete i förskolan handlar om att skapa förutsättningar som ger varje barn en likvärdig tillgång till vårt samhälle. Det är ett arbete som handlar om att ge barnen förutsättningar att utveckla handlingskraft, tillit till sin egen förmåga och respekt, ansvar och medkänsla för sina medmänniskor och sin omvärld. Demokrati ska inte ses som ett enskilt mål utan bör genomsyra vår utbildning. Demokrati lever vi och bygger tillsammans, en pågående process som vi kontinuerligt måste reflektera kring och utveckla.

För att kunna utöva demokrati behöver vi ständigt utveckla och öva på grundläggande demokratiska förmågor som att **lyssna, reflektera, framföra argument och ge uttryck för egna uppfattningar samt förstå andras perspektiv.**

På våra förskolor innebär det bland annat att barnen får delta i samarbeten och projekt, i utforskande samtal och reflektion, vara med och utforma regler och rutiner samt diskutera och sätta ord på förhållningssätt. Vi arbetar för att skapa gemensamma och meningsfulla sammanhang där alla får möjlighet att bidra med tankar och åsikter utifrån sina förutsättningar. Där vi får ta del av och prova andras tankar och idéer och där vi får göra val, ta initiativ och ansvar. På våra förskolor vill vi att barnen ska uppleva att de är huvudpersonen i sitt eget lärande och att deras delaktighet och inflytande tas på allvar. Vi vill ge varje barn en förskolevistelse som ger lust, mening och möjlighet att ha roligt och lära.

Projekterande förhållningssätt

Ett projekterande förhållningssätt innebär ett öppet förhållningssätt där barnens delaktighet och inflytande är i fokus. Att arbeta projekterande innebär att barn och pedagoger är i ett undersökande och utforskande tillsammans som utgår från

barnens erfarenheter, intressen och nyfikenhetsfrågor och att vi kopplar ihop detta med läroplanens mål. Genom att planera och organisera vår undervisning så att utforskande, experimenterande, problemlösning och upptäckande kan ske samt att vi vidare reflekterar kring det vi är nyfikna på kan vi förbereda undervisningen i riktning mot målen. Detta arbetssätt möjliggör att skapa en helhet i undervisningen där lärprocesserna fördjupar, utvecklar och förändrar barnen och pedagogernas tankar, föreställningar och kunskap.

Vi pedagoger är förebilder som driver projekten framåt utifrån vad vi ser i våra observationer, dokumentationer och olika samtal. Vi behöver göra val för att driva våra processer framåt.

Undervisning

I skollagen definieras vad som menas med undervisning:

Undervisning: sådana målstyrda processer som under ledning av lärare eller förskollärare syftar till utveckling och lärande genom inhämtande och utvecklande av kunskaper och värden. (Skollagen 1 Kap.3§)

I förskolans läroplan definieras undervisning enligt följande:

Undervisning innebär att stimulera och utmana barnen med läroplanens mål som utgångspunkt och riktning, och syftar till utveckling och lärande hos barnen.

Undervisningen ska utgå från ett innehåll som är planerat eller uppstår spontant eftersom barns utveckling och lärande sker hela tiden. (Förordning om läroplan för förskolan)

På våra förskolor ansvarar förskollärarna för att undervisning sker och också att innehållet är kopplat mot mål i våra styrdokument. Även barnskötare kan undervisa.

Vi definierar lärande som en ny bestående kunskap och har en pågående dialog runt att lärande kan ske utan undervisning och vice versa. Vad är det som leder till ett nytt lärande?

Hjälpsstruktur

Alla avdelningar skapar inför varje läsår en hjälpsstruktur över veckodagarnas upplägg. I hjälpsstrukturen antecknas det vilken pedagog som gör vad i samband med rutinsituationer samt struktur för undervisningen och utbildningen de olika dagarna. Med hjälp av en genomtänkt hjälpsstruktur skapas en tydlighet för både pedagoger och barn kring dagens innehåll och pedagogiska erbjudanden. Genom hjälpsstrukturen skapas möjlighet att dela barnen i mindre grupper över största delen av dagen samt möjligheter för pedagogerna att kunna vara medagerande pedagoger. På så sätt ökas barnens möjligheter till delaktighet och inflytande och ger en förutsägbarhet för både barn och pedagoger. Hjälpsstrukturen behöver dock vara ett levande dokument som löpande utvärderas och utvecklas.

Mångspråklighet

Mångspråkighet är alla de sätt som människan kommunicerar på. Till förskolan kommer barn med olika erfarenheter, kunskaper och behov där de alla har sina egna strategier för att förstå sig själva och sin omvärld. Därför vill vi erbjuda olika ingångar till barns meningsskapande och möjlighet till många olika sätt att kommunicera på, eftersom kommunikation är avgörande för att skapa mening. Genom att kommunicera gör vi oss förstådda och får förståelse för vår omvärld och det liv vi skapar tillsammans. Vi arbetar för att skapa språkrika miljöer där barnen har tillgång till många olika material och metoder som till exempel TAKK, visuellt stöd, fokusord samt estetiska material och metoder att uttrycka sig genom. Där finns medvetna, lyssnande och nyfikna pedagoger som stöttar och utmanar genom att ställa öppna frågor.

Dialogisk högläsning

Vi arbetar metodiskt och systematiskt med högläsning och boksamtal då högläsning kan ge många goda effekter på barns språkutveckling. Barnen ges här möjlighet att utveckla sitt talspråk, ordförråd och berättande, sin fantasi och föreställningsförmåga, sin förmåga att uttrycka tankar och intresse för bild och text samt förmåga att förstå sin omvärld. Vi ser också vikten av att kombinera upplevda historier med möjligheten att få bearbeta detta i lekens värld. Därför vill vi bygga högläsning hörnor med tillgång till lekmaterial såsom utklädningskläder, byggmaterial etc.

Dialogisk högläsning handlar om att ställa öppna frågeställningar till barnen där barnen får tänka efter och formulera ett svar. I denna metodik erhåller vi flertalet variationer av svar som speglar individernas nuvarande förståelse samtidigt om förståelsen utmanas genom att barn och vuxna får ta del av andras tolkning.

Delaktighet och inflytande

Delaktighet och inflytande är en grundsten i Hulans förskolors utbildning. Detta innebär att vi arbetar för att utforma och utveckla vår utbildning och undervisning tillsammans med barnen utifrån deras erfarenheter, behov och intressen.

Delaktighet för oss innebär att befinna sig i ett tryggt socialt sammanhang där du känner dig inkluderad. Det innebär att du har förståelse för vad som händer runt omkring dig och att du har möjlighet att komma till tals i frågor och beslutsfattande som rör dig själv och sammanhanget du befinner dig i. För att barn ska kunna bli delaktiga krävs att vi vuxna arbetar för att förstå barns perspektiv, att vi aktivt uppmärksammar och lyssnar in vad barnet uttrycker, dess åsikter och tankar. Barnet ska ges möjlighet att uttrycka detta på det sätt som passar barnet, verbalt eller genom andra uttrycksmedel som till exempel kroppsspråk, lek eller ritande.

Inflytande är något vi erfar när vi blir sedda och hörda, när våra avsikter, intressen, sätt att skapa mening och lära blir respekterade och tas tillvara. Enligt läroplanen för förskolan innebär barns inflytande att de ska ges möjlighet att påverka sin tillvaro på ett märkbart sätt, de ska ha reellt inflytande. Vi måste därför säkerställa att barns röster, handlingar och åsikter möts med respekt, att vuxna ger barn förtroende, är tillåtande och bejakar barns initiativ. I ett aktivt samspel mellan vuxna och barn och mellan barn och barn där vi tar tillvara på barns erfarenheter, intressen och idéer och låter det ligga till grund vår utbildning och undervisning ger vi barnen möjlighet till delaktighet och inflytande

För att öka barns delaktighet och inflytande använder vi pedagogisk dokumentation och ett projekterande arbetssätt. Detta är verktyg och metoder som hjälper oss att fånga barnens tankar, idéer och strategier samt får oss att stanna kvar och fördjupa oss i det barnen finner intressant och att utforska och utveckla detta vidare tillsammans. Vi delar in barnen i mindre grupper för att kunna höra, se, känna in och tolka deras intentioner och intressen för att med det som grund utforma utbildningen. Vårt arbete med mångspråkighet är också en strategi för att öka barnens delaktighet och inflytande. Om du har tillgång till olika sätt att uttrycka dig genom ökar din möjlighet att göra din röst hörd.

Vi uppmuntrar vårdnadshavarna till att uppmuntra sina barn till självständighet och problemlösning.

Vi delar med oss till vårdnadshavarna vikten av stötta barnen i att utveckla samarbetsfärdigheter som att titta och lyssna på den de pratar med. Tala vänligt, tilltala någon vid namn, uppmuntra någon, bjuda in till lek och hjälpa varandra.

Meningsfullhet

Att förstå vad mitt uppdrag är och hur det ska utföras är en grundförutsättning för att skapa meningsfullhet för oss vuxna i förskolans värld. Att bli sedd, lyssnad på, delaktig i beslut och respekterad för den man är gäller som bas för meningsfullhet

hos alla människor. Vi behöver ha en fortlöpande dialog runt när vardagen tillsammans blir meningsfull för alla.

Begriplighet

Att ha överblick på läget, ha rätt kunskap, känna sig själv, känna varandra, kunna överblicka helheten. För att barnen ska känna begriplighet behöver vi ha en kunskap runt deras förförståelse runt innehållet i vår undervisning.

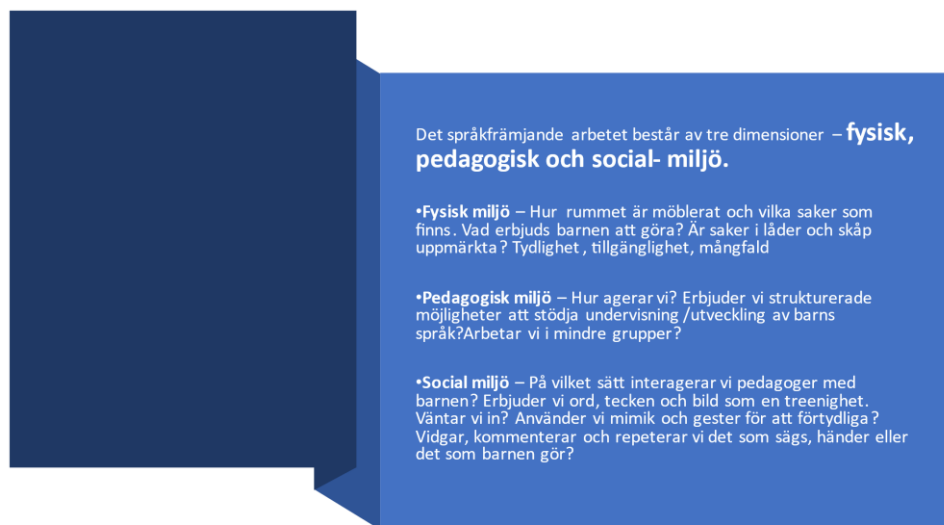
Hanterbarhet

Balans mellan krav och kontroll, våga be om den hjälp som finns, skapa ork, ha rätt förutsättningar, ha en fungerande organisation, få inflytande

Tillgängliga lärmiljöer

Tillgängliga lärmiljöer hör ihop med en likvärdig förskola för alla barn.

Tillgängliga lärmiljöer kan delas in i tre delmiljöer, fysisk, social och pedagogisk miljö. Varje del är viktig för barns utveckling och lärande men alla delar bör samverka med varandra för att lärmiljön ska bli tillgänglig för alla barn.

Det språkförämjande arbetet består av tre dimensioner – **fysisk, pedagogisk och social- miljö.**

- Fysisk miljö** – Hur rummet är möblerat och vilka saker som finns. Vad erbjuds barnen att göra? Är saker i läder och skåp uppmärskade? Tydlighet, tillgänglighet, mångfald
- Pedagogisk miljö** – Hur agerar vi? Erbjuder vi strukturerade möjligheter att stödja undervisning /utveckling av barns språk?Arbetar vi i mindre grupper?
- Social miljö** – På vilket sätt interagerar vi pedagoger med barnen? Erbjuder vi ord, tecken och bild som en treenighet. Väntar vi in? Använder vi mimik och gester för att förtydliga? Vidgar, kommenterar och repeterar vi det som sägs, händer eller det som barnen gör?

Diskrimineringsgrunderna

I lagen finns sju diskrimineringsgrunder:

- Kön
- Könsoverskridande identitet eller uttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn utifrån ovanstående grunder. Ett barn kan också bli diskriminerat på grund av en förälders eller syskons sexuella lämning, funktionshinder etc. Barn kan inte diskriminera andra då de inte har makt.

På Hulans förskolor arbetar vi med detta genom att:

Diskriminering handlar om ett missgynnande som kräver ett övertag i makt. Genom att låta pedagogerna diskutera och fundera över hur de utövar sin makt i förhållande till barnen är målet att skapa ny förståelse. Vem har makten? I vilka situationer blir vuxnas makt påtaglig? Hur känns det att vara utan makt? I vilka situationer kan vi dela makten med barnen? I vilka situationer kan vi ge barnen makt?

Kränkande behandling

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker en människas värdighet men som saknar koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

Utfrysning, nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjligande, hot, knuffar, hålla/sätta fast, nypa, spotta är exempel på kränkande behandling.

På Hulans förskolor arbetar vi med detta genom att:

Pedagogerna får arbeta med begreppet kränkning genom att kollegialt diskutera begreppet och dela olika erfarenheter då kränkningar uppstått. Vad är skillnad på en kränkning och en tillrättavisning? Att bli tillrättavisad kan föda en känsla av att uppleva sig förnärmat, förolämpad eller sårad. Vilka skillnader ser vi mellan dessa känslor och känslan av att vara kränkt? Att diskutera och erhålla samsyn i begreppen stöttar pedagogernas agerande och förhållningssätt.

Trakasserier

Trakasserier är uppträdanden som kränker en människas värdighet och som har samband med diskrimineringsgrunderna. Även barn kan utöva trakasserier.

Utfrysning, nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjligande, hot, knuffar, hålla/sätta fast, nypa, spotta utifrån diskrimineringsgrunderna är exempel på trakasserier.

På Hulans förskolor arbetar vi med detta genom att:

För att kunna agera gemensamt vid trakasserier i utbildningen behöver pedagogerna förstå och känna ordets betydelse. Det kräver mod, tydligt ställningstagande och fokus på hälsofrämjande insatser.

Vi arbetar med att fördjupa pedagogernas förståelse för värdegrundsarbete, bland annat genom att analysera fall kopplade till diskriminering, trakasserier och kränkningar. Under hösten 2025 fokuserar vi på vardagliga situationer, särskilt med tanke på barn i behov av särskilt stöd. Pedagogerna reflekterar över barnets perspektiv och sitt ansvar i att skapa en tillgänglig lärmiljö.

Några avdelningar har även inlett arbete med barnens delaktighet i likabehandlingsarbetet. En strategi är att utforma en likabehandlingsplan tillsammans med barnen, där fokus ligger på att utveckla sociala färdigheter som vänligt tilltal, att hjälpa varandra och bjuda in till lek. Dessa handlingar dokumenteras med foton och används som stöd i reflekterande samtal.

Resiliens

Resiliens handlar om kapaciteten att hantera motgångar, utmaningar och kriser. Det handlar om en tillit till sin egen förmåga som skapas genom positiva relationer, att genuint få vara delaktig och ha inflytande, få en känsla av mening och att få känna sig kompetent och ha kontroll.

Vi stöttar barn i att utveckla sin resiliens genom att ge dem möjlighet att bli lyssnade på, få vistas i mindre sammanhang och att få känna sig kompetenta på alla plan. Att vara ute i naturen och få möjlighet till återhämtning, få tillgång till alla sätt att kommunicera på ger också en stärkt resiliens. Detta arbete skapar vi ihop med våra barn och vårdnadshavare.

Rhizomatisk tänkande

Detta är ett sätt att se på barns lärande och pedagogers arbete som:

- **Icke-linjärt:** Lärandet sker inte i en förutbestämd ordning utan följer barnens intressen och nyfikenhet.
- **Flödande och förgrenande:** Kunskap växer organiskt och kan ta olika vägar beroende på barnens idéer och initiativ.
- **Demokratiskt och öppet:** Barn och pedagoger är medforskare. Ingen är ensam bärare av kunskap, och alla perspektiv får utrymme.
- **Situationsbundet och kontextuellt:** Det som sker i stunden kan styra riktningen för fortsatt utforskande.

Lärandet är inte en resa från A till B eller något som vi kan förutse. Lärandet pågår hela tiden och kan ta oväntade eller oanade vägar. Vi vet inte var lärande börjar eller slutar eller vart det tar vägen härnäst.

Medagerande pedagoger

Medagerande pedagoger i förskolan definierar vi som pedagoger som aktivt delar barnens perspektiv, deltar i deras lek och utforskande, och lär tillsammans med barnen snarare än att bara instruera dem. Det innebär att pedagogerna är närvarande, lyhörda och engagerade i barnens vardag, ställer frågor, uppmuntrar nyfikenhet och bygger vidare på barnens idéer. Målet är att skapa en demokratisk och delaktig lärmiljö där barnens tankar och intressen tas på allvar.

5. Agenda 2030 och en hållbar framtid

Lerums kommun har tagit beslut att Agenda 2030 ska genomsyra allt vi gör.

Agenda 2030 är en global handlingsplan för hållbar utveckling som antogs av FN:s medlemsländer 2015. Den består av 17 globala mål (SDG – Sustainable Development Goals), och syftar till att främja social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet fram till år 2030.

Förskolan spelar en central roll i att främja hållbar utveckling genom att ge alla barn en jämlik start i livet. Genom att säkerställa tillgång till kvalitativ förskoleutbildning kan barn få en stabil grund för sitt lärande och sina framtida liv. Förskolan främjar också sociala färdigheter, jämställdhet och inkluderande samhällen, vilket är viktigt för långsiktig hållbar utveckling. Mål 4 i Agenda 2030, som fokuserar på utbildning, betonar vikten av att säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning för alla, från tidig barndom till vuxenlivet.

Lpfö 18 säger:

“Utbildningen ska genomföras i demokratiska former och lägga grunden till ett växande intresse och ansvar hos barnen för att aktivt delta i samhället och för en hållbar utveckling - såväl ekonomisk och social som miljömässig. Både ett långsiktigt och globalt framtidsperspektiv ska synliggöras i utbildningen.”

“En positiv framtidstro ska prägla utbildningen. Utbildningen ska ge barnen möjlighet att tillägna sig ett ekologiskt och varsamt förhållningssätt till sin omgivande miljö och till natur och samhälle. Barnen ska också ges möjlighet att utveckla kunskaper om hur de olika val som människor gör kan bidra till en hållbar utveckling – såväl ekonomisk och social som miljömässig.”

På Hulans förskolor använder 2 huvudbegrepp i vårt arbete:

Hållbar utveckling:

Hållbar utveckling innebär att tillgodose dagens behov utan att äventyra framtida generationers möjlighet att tillgodose sina egna behov. Agenda 2030 strävar efter att skapa en balans mellan ekonomisk tillväxt, social välfärd och miljöskydd, med fokus på att eliminera fattigdom och ojämlikhet samt att främja en rättvis fördelning av resurser.

Hur gör vi detta? Hur hushållar vi med de resurser vi har? Hur kan vi lära våra barn att vara hållbara i alla dimensioner?

Vi har som mål att vi inte ska ha någon pappersåtervinning. Detta innebär att vi återanvänder allt papper vi har på alla tänkbara kreativa sätt.

Vi använder naturen som en naturlig undervisningsarena och lär våra barn vikten av att värna om naturens mångfald och att naturen inte är till för oss utan vi måste anpassa oss efter den. Alla våra barn ska få vistas i naturen minst 1 tillfälle/vecka.

Rörelseförståelse är en viktig del av vår utbildning. Våra barn måste få möjlighet till fysisk aktivitet minst 1 timme/dag.

Vi arbetar medvetet ihop med våra barn med att vårda, laga och sortera vårt material 1 dag/vecka.

Resiliens:

Resiliens handlar om samhällets förmåga att hantera och återhämta sig från olika typer av störningar, såsom naturkatastrofer, klimatförändringar eller ekonomiska kriser. Agenda 2030 betonar vikten av att bygga upp system och samhällen som är robusta och motståndskraftiga för att möta framtida utmaningar och förändringar.

6. Basmiljöer och miljösäkring

Att arbeta fram en miljösäkring kräver en ständig dialog runt hur vi vill att våra miljöer på våra förskolor ska se ut. Med att miljösäkra våra miljöer menar vi att vi ska skapa en likvärdighet i vår enhet där progression i lärandet är grundläggande. Våra miljöer måste vara föränderliga eftersom olika barngrupper har olika behov och intressen. Vi vill också skapa en kultur där vi värnar om våra miljöer tillsammans och också tar ett medansvar över att de sköts och är levande. Detta arbete gör vi självklart i samarbete med alla som vistas på förskolorna. När vi miljösäkrar så har vi också ett hållbarhetstänk där vi tar tillvara på det material vi har på enheten. Vi delar med oss mellan våra förskolor och återanvänder det vi kan återanvända.

Våra miljöer ska vara undersökningsbara och utmanade. Vi ska medvetet tänka på vad vi behöver komplettera med vid ev. inköp. Vi ska medvetet ta vara på allt material som finns på hela enheten. Vi tror på en tydlighet i miljöerna där vi kan se hur vi på olika sätt kan arbeta utifrån våra styrdokument.

Som ett led i arbetet med att skapa en likvärdighet vill vi bygga upp basmiljöer som ska finnas på varje förskola. Detta arbete måste få ta tid och därför kommer antalet basmiljöer att utvidgas efter hand. I vår uppstart börjar vi med:

Högläsningshörnor

Varje avdelning ska ha en tydlig hörna för högläsning. Böckerna ska vara uppställda på ett tilltalande sätt och valda utifrån en mångspråkighet.

Vi kopplar också en bok till våra projekt och lyfter på så sätt in litteraturen i projektarbetena.

Att vi har böcker som visar på mångkultur ur aspekten etnicitet, sexuell läggning och funktionsvariationer både ur fysisk som psykisk aspekt. Vi har också ett utbud som kan innehålla faktaböcker, kokböcker, kartböcker eller annat som barnen visar intresse för.

Detta är i dagsläget en miniminivå.

Vi strävar mot:

I våra läshörnor har vi tillgång till material för boksamtal samt varierande fokusord beroende på vad vi vill att våra barn ska få för nytt lärande.

Våra läshörnor ska också kunna kombineras med material till rollek och andra möjligheter att bearbeta bokens innehåll.

Vi vill att böcker även ska finnas i alla våra olika miljöer och då vara kopplade till vad just den undervisningsmiljön kan inspirera till.

Matematikhörnor

Vi startade upp ht-24 med att fokusera på att koppla på matematiken som ett av de språk vi har under begreppet mångspråkighet. Utifrån detta har alla avdelningar som uppdrag att skapa en matematikhörna med tillhörande aktuella fokusord.

Konstruktion med natur- och återvinningsmaterial och fokus på lek

En miljö där barnen möter naturmaterial som grund som inspirerar till lek; att få känna som om. Där behöver vi även komplettera med faktiskt material; figurer, fordon, böcker, kläder etc.